

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft een aantal vragen en opmerkingen aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat voorgelegd over de op 14 juli 2023 ontvangen geannoteerde agenda Raad voor Concurrentievermogen 24, 25 juli en 28 juli 2023 (Kamerstuk 21 501–30, nr. 580), het EU-voorstel Mededeling Interne Markt (The Single Market at 30) COM (2023) 162 van 3 april 2023 (2023D13862), het EU-voorstel Mededeling Lange termijn strategie voor concurrentievermogen na 2030 COM (2023) 168 van 3 april 2023 (2023D13864), het fiche Mededeling 30 jaar interne markt van 21 april 2023 (Kamerstuk 22 112, nr. 3662), het fiche Richtlijn gemeenschappelijke regels voor stimuleren reparatie van 26 april 2023 (Kamerstuk 22 112, nr. 3672), de op 17 mei 2023 ontvangen antwoorden op vragen commissie over o.a. de Geannoteerde agenda Raad voor Concurrentievermogen van 22 en 23 mei 2023 (Kamerstuk 21 501-30, nr. 578), het fiche Verordeningen aanvullende beschermingscertificaten (ABC's) van 26 mei 2023 (Kamerstuk 22 112, nr. 3693), het fiche Verordening inzake standaard essentiële octrooien van 2 juni 2023 (Kamerstuk 22 112, nr. 3700), het fiche Verordening dwanglicenties voor crisisbeheersing van 2 juni 2023 (Kamerstuk 22 112, 3701), de brief Proportionaliteitsrichtlijn beroepskwalificaties van 9 juni 2023 (Kamerstuk 21 109, nr. 261) en het op 19 juni 2023 ontvangen Verslag Raad voor Concurrentievermogen 22 en 23 mei 2023 (Kamerstuk 21 501-30, nr. 579).

De voorzitter van de commissie,
Klink

De adjunct-griffier van de commissie,
Meester-Schaap

Inhoudsopgave

I **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**

II **Antwoord / Reactie van de Minister**

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de agenda voor de Informele Raad voor Concurrentievermogen en hebben hierover nog enkele vragen.

De rol van de consument in de groene transitie

De leden van de CDA-fractie lezen dat het kabinet de discussie over een verbod op *dark patterns* wil voeren bij de onderhandelingen over het Europese Unie (EU)-consumentenrecht. Deze leden snappen dat dit onderwerp wellicht niet past bij de groene transitie, maar zijn wel van mening dat hierover spoedig een fundamentele discussie op EU-niveau gevoerd moet worden. Zij vragen of het kabinet deze mening deelt.

De leden van de CDA-fractie maken uit de stukken op dat het nog niet zeker is of de Europese Commissie (hierna: Commissie) überhaupt met nieuwe maatregelen komt, maar slechts nog onderzoekt of dit nodig is. Deze leden vragen of het kabinet hier duidelijkheid over wil geven, en vragen ook naar de verwachte tijdslijn. Zij roepen het kabinet op om dit onderwerp zo spoedig mogelijk op EU-niveau te agenderen, mede gelet op het verzoek van de commissie voor Economische Zaken en Klimaat (EZK) om spoedig een debat te voeren over de Nederlandse consumentenagenda. Zij vragen tot slot of het kabinet alvast zijn standpunt wil delen over een verbod op *dark patterns*.

Open Strategische Autonomie als fundament van de EU: een kans voor versterking industrie en hernieuwd momentum voor de interne markt

De leden van de CDA-fractie constateren dat het kabinet hernieuwd momentum ziet voor versterking van de interne markt en daarvoor een aantal voorstellen doet, zoals een jaarlijkse cyclus met beleidsvoorstellen en het opstellen van langetermijnstrategieën voor de verschillende strategische waardeketens, samen met de sector. Deze leden steunen deze voorstellen van het kabinet en hebben hierover nog enkele verduidelijkende vragen.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe de jaarlijkse cyclus eruit zou moeten zien, welke andere Raadsformaties hierbij betrokken moeten zijn en wat de rol van de Europese Commissie hierin is.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet verder voor welke strategische waardeketens zo'n langetermijnstrategie in ieder geval nodig is, wie deze strategieën opstelt en hoe de sector hierbij betrokken zou moeten worden. Deze leden zijn van mening dat een belangrijk element van het verbeteren van de strategische autonomie ligt in samenwerking tussen lidstaten uit Noord- en Zuid-Europa, en Oost- en West-Europa, zodat het fundament van Europa als geheel versterkt wordt. Zij vragen naar de kijk van het kabinet hierop en welke rol het kabinet voor Nederland ziet om hieraan een bijdrage te leveren.

De leden van de CDA-fractie lezen tot slot dat het kabinet de governance van Important Projects of Common European Interest (IPCEI's) wil verbeteren, bv. door het opzetten van een Joint European Forum on IPCEI. Deze leden vragen hoe dit forum er volgens het kabinet uit moet zien en wie hierin moeten deelnemen. Zij roepen het kabinet op om de relevante sectoren hier actief in te betrekken. Zij onderstrepen het grote belang van goede governance van de IPCEI's, met name om ervoor te zorgen dat het bedrijfsleven en vooral het midden- en kleinbedrijf (mkb) in staat wordt gesteld om mee te doen, zonder door al teveel hoepels te hoeven springen. Voorgenoemde leden vragen of de Minister deze mening deelt en welke stappen zij wil nemen om deze betere governance mogelijk te maken in het belang van het mkb.

Panelgesprekken over OSA (1: de korte termijn uitdagingen, 2: de midden-en lange termijn uitdagingen, 3: aspecten gelinkt aan financiering en de impact hiervan op de interne markt)

De leden van de CDA-fractie hebben al eerder aandacht gevraagd voor de uitdagingen op korte termijn, om ervoor te zorgen dat we cruciale (energie-intensieve) industriële waardeketens niet definitief verliezen. Deze leden constateren dat het kabinet aangeeft dat een gezamenlijk Europees antwoord hierop van belang is, maar dat het kabinet hier vervolgens zelf geen antwoord op geeft. Deze leden vragen nogmaals hoe het kabinet er concreet en op korte termijn voor zorgt dat in Europees verband maatregelen worden genomen om belangrijke ketens in de maakindustrie, die we nodig hebben voor de groene transitie, te behouden en om kansen te zoeken voor nieuwe groene industrie in Europa.

Beantwoording motie Amhaouch

De leden van de CDA-fractie lezen dat het kabinet in antwoord op de motie van het lid Amhaouch¹ aangeeft dat de recente verruimingen van de staatssteunregels de mogelijkheid bieden om bestaande subsidieregelingen voor verduurzaming van de industrie zoals o.a. de Demonstratie Energie Innovatie (DEI+)- regeling te verruimen. Deze leden vragen of dit daadwerkelijk betekent dat het kabinet van plan is om subsidies te verruimen en zo ja, om welke subsidies het gaat en wat de verruiming precies inhoudt.

Fiche: Mededeling 30 jaar interne markt

De leden van de CDA-fractie constateren dat het kabinet kritisch is op het voorstel van de Commissie om per lidstaat een interne-marktbureau op te richten. Deze leden delen de zorgen van het kabinet, omdat onduidelijk is wat deze bureaus zullen toevoegen en omdat dit wellicht bijdraagt aan een ongelijk speelveld tussen lidstaten. Zij vragen of inmiddels meer duidelijkheid is over het voorstel en zo nee, dan roepen zij het kabinet op om dit voorstel niet te steunen.

Fiche: Richtlijn gemeenschappelijke regels voor stimuleren reparatie

De leden van de CDA-fractie steunen de inzet van het kabinet bij de vormgeving van de Richtlijn gemeenschappelijke regels voor stimuleren reparatie en roepen het kabinet op om samen met gelijkgestemde landen aandachtspunten bij het voorstel te adresseren.

¹ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1941.

Fiche: Verordening inzake standaard essentiële octrooien

De leden van de CDA-fractie roepen het kabinet op om bij de onderhandelingen als uitgangspunt te nemen dat het voorstel niet tot extra regeldruk voor het mkb leidt. Deze leden vragen of het kabinet dit standpunt deelt.

De leden van de CDA-fractie maken van de gelegenheid gebruik om te vragen naar de status van het onderzoek naar het proportionaliteitsbeginsel in relatie tot inbreukverboden in het octrooirecht. Deze leden vragen of het onderzoek inmiddels van start is gegaan en of de Minister een tijdsplan wil delen.

Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

Het lid van de fractie BBB heeft kennisgenomen van de brief en bijgevoegde documenten over de Raad voor Concurrentievermogen / Interne Markt & Industrie / Onderzoek. Hier zijn nog een aantal vragen over.

Een van de prioriteiten van deze periode is het bevorderen van sociale en economische rechtvaardigheid.² Het lid van de fractie-BBB vraagt de Minister dan ook of ze dit momentum wil benutten om rechtvaardige handelsovereenkomsten tot prioriteit te verheffen. Dat wil zeggen dat Nederland gaat bevorderen dat er niet meer geïmporteerd mag worden wat hier ook niet geproduceerd moet worden. Oftewel dat al onze geïmporteerde producten minimaal aan de eisen moeten voldoen die hier aan onze lokale/Europese productie worden gesteld. Dit kunnen eisen zijn op de inzet van bepaalde (grond)stoffen, de inzet van arbeid, duurzaamheid en al die andere eisen die de overheid hier aan productie stelt. En zo nee, wat dit lid niet hoopt en verwacht, wil de Minister dan aangeven waarom zij dat niet gaat doen?

Open Strategische Autonomie

Over het Strategic Technologies for Europe Platform (STEP)-budget heeft het lid van de BBB-fractie een aantal vragen aan de Minister. Hoe beoordeelt de Minister de omvang van het STEP-budget? Is 10 miljard euro voldoende als Europese reactie op de Inflation Reduction Act (IRA)? Hoe is de toegang voor mkb tot de fondsen van STEP? Kan inzichtelijk worden gemaakt hoeveel staatssteun Nederland het afgelopen jaar heeft aangevraagd bij de Commissie, hoeveel is goedgekeurd en hoeveel is uitgegeven? Gelet op de verruimde staatssteunkaders, is het kabinet voornemens om hier meer gebruik van te maken? Hoe ziet het kabinet de rol van staatssteun in het kader van de Europese strategische autonomie? Hoe beoordeelt de Minister de onderlinge concurrentiestrijd tussen lidstaten met subsidies? Hoe kan voorkomen worden dat met name bedrijven in lidstaten als Frankrijk en Duitsland grote subsidies ontvangen? Welke gevolgen heeft dit voor de interne markt?

Strategie voor economische veiligheid van de EU

Het lid van de BBB-fractie vraagt de Minister hoe zij kijkt naar het komende initiatief op *outbound investment screening* dat is aangekondigd in de «Strategie voor economische veiligheid van de EU».³ Is zij voornemens in aanloop naar het voorstel input te leveren?

² Spanish presidency of the Council of the European Union, 15 June 2023, «Priorities», (<https://spanish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>).

³ Europese Commissie, 20 juni 2023, JOIN/2023/20 final, (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52023JC0020>).

Daarnaast vraagt het lid van de BBB-fractie wat volgens de Minister de verwachte impact van het komende initiatief *outbound investment screening* is op het Europese concurrentievermogen.

II Antwoord / reactie van de Minister